

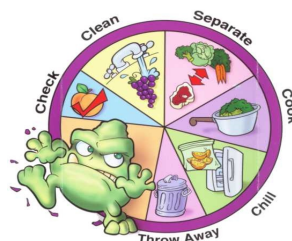

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
ДЕПАРТАМАН ЗА ГЕОГРАФИЈУ ТУРИЗАМ И ХОТЕЛИЈЕРСТВО

ОСНОВЕ САНИТАЦИЈЕ ХРАНЕ У УГОСТИТЕЉСТВУ

-ВЕЖБЕ-

др Драган Тешановић, редовни професор
Маја Бањац, асистент

Теме на вежбама

*1. Савладавање основних термина
Закона о храни*

*2. Савладавање поделе надлежности
органа државне управе у области
безбедности хране*

Број закона, правилника и дефинисаних надлежности државних органа је обиман и често се мењао. Томе је допринео и распад бивше Савезне федералне државе Југославије а и различита регулација надлежности везаних за ову материју у тадашњим републикама а садашњим самосталним државама

У циљу приближавања ЕУ, све оне су у поодмаклој фази усклађивања и синхронизације сопствених правних система са законима Уније. Делујући у том правцу је 2009. године **Српски парламент усвојио Закон о храни**

Циљ овог закона је да обезбеди висок ниво заштите живота и здравља људи и заштиту интереса потрошача, укључујући начело поштења и савесности у промету храном

1. ОСНОВНИ ТЕРМИНИ
ИЗ ЗАКОНА О ХРАНИ

Објекат јесте грађевинска целина у којем се обавља делатност у било којој фази производње, прераде и промета хране, односно хране за животиње

Опасност јесте биолошки, хемијски или физички чинилац у храни или храни за животиње или стање хране или хране за животиње, који могу потенцијално да изазову штетно дејство на здравље

Надзор јесте службена процедура која се спроводи ради пажљивог посматрања једног или више субјеката у пословању храном и храном за животиње, односно њихових активности

Пословање храном јесте свака делатност, јавна или приватна, која се обавља ради стицања добити или не, у било којој фази производње, прераде и промета хране

Пословање храном за животиње јесте свака делатност, јавна или приватна, која се обавља ради стицања добити или не, у било којој фази производње, прераде и промета хране за животиње

Праћење безбедности хране и хране за животиње јесте било који поступак контроле који спроводи надлежни орган ради потврде усаглашености и примене прописа у пословању храном и храном за животиње, као и са прописима из области здравља и добробити животиња

Примарна производња јесте производња, узгој и гајење примарних пољопривредних производа, укључујући жетву и убирање плодова, мужа, гајење животиња пре клања, лов, риболов и сакупљање самониклих плодова и биљака, као и пратеће активности које се односе на складиштење и руковање примарним производима на месту производње, транспорт живих животиња, примарних производа, рибе и дивљачи од места производње до објекта

Промет хране и хране за животиње јесте складиштење, дистрибуција, продаја, излагање ради продаје, размена и уступање, било да је бесплатно или не, увоз, провоз и извоз, осим у научноистраживачке сврхе продавницама, супермаркетима, мегамаркетима

Промет на мало јесте руковање храном, односно њена прерада, припрема, складиштење, на месту продаје или испоруке потрошачу, делатности припреме и послуживања хране, а нарочито у:
продавницама, супермаркетима, мегамаркетима,
објектима колективне исхране (кантине, болнице, вртићи, школе и сл.),
објектима јавне исхране (јавне кухиње),
угоститељским објектима, као и кетеринг услуге и услуге испоруке готове хране

Промет на велико јесте руковање храном, њена прерада, припрема, складиштење на месту продаје или испоруке, ради даље продаје или прераде (дистрибутивни центри);

Процена ризика јесте научно заснован процес који се састоји од четири фазе: утврђивање опасности, дефинисање опасности, процена изложености и дефинисање ризика

Ризик јесте фактор вероватноће штетног утицаја на здравље и озбиљност тог утицаја, као последице постојања опасности

Ревизија јесте системско и независно испитивање ради потврде да ли су активности и резултати који произлазе из тих активности усаглашени са плановима и да ли је примена тих планова била ефикасна и одговарајућа за постизање планираних резултата

Следљивост јесте могућност праћења хране, хране за животиње, животиња које служе за производњу хране, сировина или супстанци намењених или за које се очекује да ће бити уграђене у храну или храну за животиње, кроз све фазе производње, прераде и промета;

Субјект у пословању храном јесте правно или физичко лице, односно предузетник, одговорно за испуњење законских услова за пословање храном којом управља

Субјект у пословању храном за животиње јесте правно или физичко лице, односно предузетник, одговорно за испуњење законских услова за пословање храном за животиње којом управља

Службени узорак јесте узорак хране или хране за животиње, или било које друге супстанце укључујући и оне из природног окружења, које су важне за производњу, прераду и промет хране или хране за животиње или за здравље животиња, здравље биља и квалитет хране или хране за животиње, узет од стране надлежног инспектора или овлашћеног лица

Управљање ризиком јесте процес утврђивања политике и мера, одвојен од процене ризика, који се одвија разматрањем могућих алтернатива за поступање, уз консултацију са заинтересованим странама, као и спровођење мера умањења ризика, заснован на процени ризика и релевантним подацима

Хигијена хране односно хране за животиње обухвата неопходне мере и услове контроле ризика и осигурања безбедности хране, односно хране за животиње, у складу са њеном наменом

Храна јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану људи или се оправдано може очекивати да ће се користити за људску употребу, осим:

- хране за животиње које не служе за производњу хране,
- живих животиња, ако нису припремљене за стављање у промет ради исхране људи,
- биљака пре жетве, бербе или убирања плодова,
- медицинских производа,
- козметичких производа,
- дувана и дуванских производа
- наркотика или психотропних супстанци,
- остатака (резидуа) и контаминената

Храна јесте и пиће, гума за жвакање, као и било која супстанца наменски додата храни током припреме, обраде или производње. Храна јесте и вода за пиће, укључујући воду у оригиналној амбалажи (стона вода, минерална вода и изворска вода), као и вода која се употребљава, односно додаје током припреме, обраде или производње хране. Вода за пиће јесте вода у оригиналној амбалажи и вода за јавно снабдевање становништва

Подела хране Храна се према пореклу дели на:

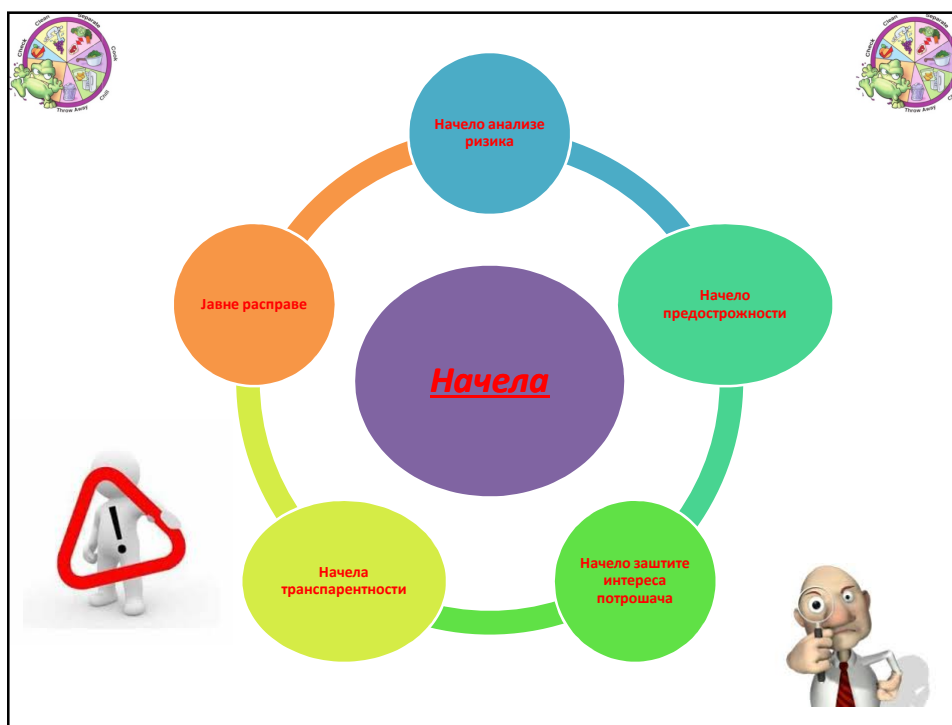
- 1) храну животињског порекла;
- 2) храну биљног порекла;
- 3) мешовиту храну која садржи састојке биљног и животињског порекла;
- 4) храну ни биљног, ни животињског порекла (минералне материје, со) и
- 5) осталу храну (нова храна, генетски модификована храна и генетски модификована храна за животиње).

Храна за животиње јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану животиња које служе за производњу хране

Фаза производње, прераде и промета јесте било који део производње, прераде и промета, укључујући увоз, примарну производњу хране, дораду, прераду, складиштење, транспорт, продају или снабдевање потрошача, односно увоз, примарну производњу, дораду, прераду, складиштење, транспорт, продају и снабдевање храном за животиње

2. ПОДЕЛА НАДЛЕЖНОСТИ

Послове органа државне управе, у области безбедности хране обавља:

- 1) У фази **примарне производње**
хране животињског порекла – **ветеринарска инспекција**
хране биљног порекла – **фитосанитарна инспекција**
- 2) У фази **производње, прераде и промета на велико**
хране животињског порекла – **ветеринарска инспекција**
хране биљног порекла и безалкохолних пића – **пољопривредна инспекција**
- мешовите хране – **ветеринарска и пољопривредна инспекција**
- 3) У фази **увоза и провоза**
хране животињског порекла – **гранична ветеринарска инспекција**
хране биљног порекла – **фитосанитарна инспекција**
мешовите хране – **гранична ветеринарска и фитосанитарна инспекција**
- 4) У фази **извоза**
хране животињског порекла – **ветеринарска инспекција**
хране биљног порекла – **фитосанитарна инспекција**
мешовите хране – **ветеринарска и пољопривредна инспекција**
вина и алкохолних пића – **пољопривредна инспекција**

5) **Контролу** нове хране, дијететских производа, дечје хране – замене за мајчино млеко, дијететских суплемената и соли за исхрану људи и производњу адитива, арома, ензимских препарата неживотињског порекла и помоћних средстава неживотињског порекла, као и воде за пиће у оригиналној амбалажи (стона вода, минерална вода и изворска вода), као и воде за јавно снабдевање становништва водом за пиће у свим фазама производње, прераде и промета (промет на велико, промет на мало, увоз на местима царинења и извоз) – **санитарна инспекција**

У фази промета на мало храну животињског порекла у објектима регистрованим односно, одобреним од стране Министарства, као и у промету на мало свежег меса, млека, јаја, меда, рибе и дивљачи у специјализованим објектима (касапнице, рибарнице и сл.) – **ветеринарска инспекција**, односно вина и алкохолних пића – **пољопривредна инспекција**

б) Контролу генетски модификоване хране у свим фазама производње, прераде и промета врши фитосанитарна инспекција, а генетски модификоване хране за животиње – **ветеринарска инспекција**.

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ
ДЕПАРТАМАН ЗА ГЕОГРАФИЈУ ТУРИЗАМ И ХОТЕЛИЈЕРСТВО

ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

ОСНОВЕ САНИТАЦИЈЕ ХРАНЕ У УГОСТИТЕЉСТВУ

Маја Бањац, Мсц, асистент

